

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Hjälpdokument termer och begrepp

Understödsföreningar, som inte är tjänstepensionskassor, och som söker omvandling till försäkringsföreningar kommer från och med 1 januari 2021 att följa försäkringsrörelselagen (2010:2043), FRL. De blir då försäkringsföretag och kommer att benämnas försäkringsföreningar. Dessa föreningar har följt den upphävda lagen (1972:262) om understödsföreningar. De termer och begrepp som har använts i den upphävda lagen måste nu anpassas till förslagen i propositionen Anpassade regler för understödsföreningar som inte är tjänstepensionskassor (prop. 2019/20:148). Finansinspektionen gör därför en genomgång av några sådana begrepp och anger hur de ska användas i den nya regleringen för försäkringsföreningar.

Försäkringsfond

Begreppet som har använts i den upphävda lagen, är samma begrepp som försäkringstekniska skulder¹, vilket har definierats som sammanfattande benämning på följande poster i ett försäkringsbolags balansräkning: premiereserv, ersättningsreserv, skadebehandlingsreserv² och tilldelad återbäring. Den tidigare benämningen var försäkringsfond. För understödsföreningar är försäkringsfond normalt identiskt med försäkringstekniska avsättningar men kan innehålla flera poster som har fastställts i stadgarna.

Enligt 13 kap. 22 § FRL ska en livförsäkringsförening ha en konsolideringsfond. För föreningar som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 d § FRL i propositionen gäller inte detta. Konsolideringsfond, som utgörs av vinster som inte har gjorts tillgängliga för att dela ut till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, är en eget kapital post i en försäkringsförenings balansräkning. Vissa understödsföreningar har motsvarande fond men använder olika beteckningar för denna, till exempel tilläggsfond, överskottsfond och vinstfond. Regler om dessa fonder ska disponeras finns i understödsföreningarnas stadgar. Fonderna ska tas upp under eget kapital i balansräkningen.

---

¹ Svenska Försäkringsföreningen (1987): Försäkringstermer. ISBN 91-97-1026-0-1.

² Med *skadebehandlingsreserv* avsågs en skuldpost i ett försäkringsbolags balansräkning som utgör avsättning för förväntade driftskostnader för reglering av inträffade försäkringsfall, som inte hade blivit slutreglerade före årsskiftet. Numera ingår denna reserv som en del av oreglerade skador.

Premiereserv

Enligt Svenska Försäkringsföreningens Försäkringstermer (1987) är *premiereserv* en skuldpost i ett försäkringsbolags balansräkning som utgör värdet av bolagets samlade ansvarighet för löpande försäkringar. För premiegrundbunden³ livförsäkring sker beräkningen efter bolagets fastställda premiegrunder. För premiegrundfri livförsäkring beräknas reserven av bolagets aktuarie. Inom skadeförsäkring beräknas premiereserven enligt föreskrifter, som har fastställts av Finansinspektionen⁴. Olika metoder kan tillämpas: bråkdelsmetoden, en bloc-metoden (pauschalmetoden) och pro rata temporis-metoden. Vid otillräcklig premienivå ska premiereserven förstärkas med nivåtillägg. Enligt Försäkringsord⁵ är premiereserv numera ett vardagligt uttryck för Avsättning för ej intjänade premier. Pro rata temporis-metoden används ofta för hög noggrannhet i beräkningen av premiereserven.

Återköpsvärde

Inom livförsäkringsverksamhet avses ett belopp som motsvarar försäkringstagarens aktuella fordran på försäkringsbolaget. Värdet avser den garanterade delen av försäkringen. Beräknad *försäkringsförmån*, enligt den upphävda lagen, är för en livförsäkringsförening samma sak som återköpsvärdet. Begreppet *beräknade försäkringsförmåner* används när man fastställer om en understödsförening, som inte är tjänstepensionskassa, ska klassificeras som en mindre förening och definieras i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2020:xxx) om vissa försäkringsföreningar, se 1 kap. 2 §. För pensionsförsäkringar används vanligen begreppet *tekniskt återköpsvärde* eftersom dessa försäkringar normalt sett inte är återköpbara enligt skattelagstiftningen.

---

³ Äldre begrepp för försäkringar med fastställda regler. Enligt äldre FRL krävdes särskilda, av regeringen eller dåvarande Finansinspektionen, fastställda regler (grunder) för beräkning av premier. Grundbunden försäkring förekom huvudsakligen inom individuell livförsäkring och kollektiv tjänstepensionsförsäkring. Termen grundfri försäkring, som tidigare användes inom personförsäkring, avsåg försäkringar utan stadfästa regler.

⁴ Numera Finansinspektionen.

⁵ Svenska Försäkringsföreningen. 2012. ISBN 978-91-637-0535-9.